

KUCHAŘKA

TRAMPSKÉHO SBĚRATELE

leden 2010

NAŠE MUZEUM, o.s.
Tišnovská 9, 666 03 Hradčany

IČO: 26556251

KUCHAŘKA TRAMPSKÉHO SBĚRATELE

aneb

metodická příručka pro všechny, kteří nám chtějí pomoci

Stručný obsah:

- **Kde budeme sbírat aneb vymezení sbírkových oblastí** – tramských regionů – zde prosíme hodně o Vaši pomoc, potřebujeme, abyste každý popsal oblast nebo oblasti, které dobře znáte a umíte charakterizovat.

(Zpracujeme do mapy.)

- **Kdo bude sbírat aneb kdo je to regionální zástupce** a čím se zabývá?

Šikovný kamarád, který se v daném regionu dobře orientuje a zná místní tramské poměry.

- **Přehled – adresář regionálních zástupců**

Prosíme o typy a kontakty. Adresář bude s Vámi vytvořen a průběžně doplňován.

- **Slovníček odborných pojmů:**

stručné vysvětlení nejčastěji používaných odborných výrazů z oblasti muzeologie, etnografie a sociologie, které budeme potřebovat.

viz zvláštní příloha

- **Co bychom od vás potřebovali:**

1. Získávejte informace o historii a současnosti v daném regionu.
2. Kontaktujte možné dárce.
3. Pátrejte po dokladech z historie trampingu a získávejte je pro náš sbírkový fond.
4. Vyřizovat zápůjčky od vlastníků na případné výstavy v Národním muzeu (NM)
5. Pomožte nám při cestě sbírkového předmětu od majitelů k občanskému sdružení. Podle možností zasílejte získané předměty a údaje do sídla

sdužení. Zde pak dojde ke zpracování údajů o darované věci před jejím předáním do NM.

6. Jednou za čtvrt roku sa budeme kontaktovat jedním z dohodnutých způsobů (mail, dopis, telefon, poštovní holub), co je u vás v regionu nového.
7. Nezbytné výdaje na poštovné, kopírování apod. na vyžádání uhradí sdružení proti daňovému dokladu.
8. Jednou v roce se setkáme, abychom si předali získané zkušenosti, dohodli se, jak budeme pokračovat a kamarádsky si pokecali.

- **Co jsme pro vás připravili:**

1. Pokyny k zapisování sebraných předmětů.

(viz Darovací list a Zápůjčka)

2. Pokyny k zasílání darovaných předmětů k zpracování v sídle sdružení před předáním do NM. *(zvláštní příloha)*

- **Desatero regionálního zástupce či kodex jednání s dárci**

1. S každým kamarádem, kteří nám chtějí něco darovat, nebo zapůjčit, případně předat svoje zkušenosti z trampování, zacházej jako se zlatým pokladem, s kamarádkami jako se vzácnou květinou – tedy s citem, úctou a opatrností.
2. Nikdy nepohaň slovem ani pohledem to, co Ti nabízejí, byť máš dojem, že jde o věc bezcennou. Pro každého kamaráda nebo kamarádku má daná věc svůj význam a hodnotu.
3. Na vše se řádně vyptej hned, neodkládej to na příště.
4. Zjištěné údaje se snaž si co nejdřív zapsat, nespolehej na to, že to doděláš později doma. Paměť je ošemetná věc, mohlo by Ti něco důležitého uniknout.
5. Pokud to situace dovolí, všechno si vyfoť – osobu dárce, prostředí, v němž se pohybuje, předměty, které Ti ukazuje.
6. Trpělivě vysvětluj, k čemu mají sebrané předměty a dokumentace sloužit, raději vícekrát, než aby došlo k nedorozumění.
7. Snaž si vést adresář možných dárců nebo jen zajímavých lidí v Tvém okolí, s nimiž by stálo za to si popovídat a neustále ho doplňuj.

8. Všechny darované nebo zapůjčené předměty zapisuj ihned do příslušného formuláře, který si nechej vždy podepsat vlastníkem předmětu.

9. Sebrané předměty si nikdy nenechej pro vlastní potřebu – uvedl bys do trapné situace nejen sebe, ale poškodil i dobré jméno sdružení, které Ti dalo svou důvěru.

- **Schéma sbírkového fondu** aneb „**aby se na nic nezapomnělo**“.

Viz zvláštní příloha

V Hradčanech 8.1.2010

- **Kontakt na nás:**

Petr Hladký – Pedro, mobil +420 608 765 724

Brněnská 1258, 664 34 Kuřim

Zuzana Poláčková, mobil +420 603 843 004

mail: z.polackova@email.cz

Rooseveltova 12, 602 00 Brno

SLOVNÍČEK ODBORNÝCH VÝRAZU

z oboru muzeologie, které potřebujeme znát

Archív	zařízení, které slouží podle zákona o archivnictví a spisové službě k ukládání archiválií a péči o ně Archivy všestranně pečují o archiválie a dbají na jejich bezpečné uložení, odborně je zpracovávají a zpřístupňují zájemcům.
Archiválie	záznam, který má z hlediska historického, kulturního apod. význam uchovávat pro budoucí generace. Může být písemný, obrazový, nověji též fotografický, digitální apod.
Artefakt	je jakýkoliv objekt nebo proces, který vznikl uměle působením člověka
CES	Centrální evidence sbírek muzejní povahy je veřejnosti přístupný informační systém, který ukazuje bohatství sbírek ve fondech muzeí. Jde o veřejně přístupný seznam všech sbírek ve vlastnictví státu, krajů a obcí v ČR a seznam sbírek některých soukromých majitelů.
Dárce	osoba, která postoupí předměty, soubor věcí apod., které byly v jejím výhradním vlastnictví jiné osobě nebo instituci do vlastnictví, aniž za to požaduje jakoukoliv náhradu
Depozitář	je speciální místnost nebo celá budova, kde muzeum uchovává své sbírkové předměty. Pro předměty z určitého materiálu (dřevo, kov, textil) musí být speciální místnosti v nich je vytvořeno ideální klima, které zabraňuje degradaci předmětů (rezivění, napadení škůdci apod.)
Digitalizace	obecně jde o převedení obrazu, slova, písma apod. pomocí IT technologií do digitálního stavu (určité binární soustavy) Velmi zjednodušeně řečeno - cokoli lze uložit pomocí jedniček a nul do paměti počítače a zase složit v obraz nebo text.
Dokumentace trampingu	soustavné sledování, třídění a katalogizace materiálů o historii a současnosti trampingu
Etnografie	společenská věda, která se zabývá výzkumem tradiční lidové kultury v jednotlivých lidských společnostech - např. zvyky, chováním, způsobem obživy apod. Dělí se na materiální a duchovní.
Evidence sbírek	slouží k správnému zařazení sbírkových předmětů do sbírkového fondu tak, aby se daly dále využívat podle zákona 122/2000 Sb.
Exponát	sbírkový předmět, vystavený na výstavě, v muzeu apod.
Expozice	dlouhodobá nebo stálá výstava v muzeu, galerii apod. Optimální doba trvání je 10 let s obměnami. Vychází ze zaměření instituce a jejího sbírkového fondu.

Konzervace sbírek	Konzervace je proces, při němž odborný pracovník - konzervátor používá takové postupy, aby se daný předmět uchoval v tom stavu v jakém se nachází a dále nedegradoval působením negativních vlivů - vlhka, škůdců, plísní apod. Konzervátor nemění vzhled daného předmětu, nedoplňuje ho a nevrací k původnímu stavu.
Muzeologie	společenskovědní obor, který se zabývá metodikou zpracování muzejních sbírek, jejich ochranou a prezentací
Muzeum	je stálá veřejná nevýdělečná instituce, která získává, uchovává, zkoumá a vystavuje hmotné doklady o životě člověka a prostředí v němž žije. Toto činí pro veřejnost za účelem poznání, studia, výchovy a vzdělávání současné společnosti a budoucích generací
Putovní výstava	výstava, která má přiblížit vybrané exponáty co nejširšímu okruhu zájemců v rámci celé republiky. Muzea tuto formu prezentace většinou vítají, protože dostávají výstavu zápůjčkou, již hotovou, nemusejí na ni vynakládat tolik prostředků a mohou předvést i to, co sami ve fondech nemají.
Region	jako geografický a kulturní pojem je určité území, které je něčím charakteristické a odlišuje se tak od jiných podobných celků. Výrazným tramským regionem může být např. údolí Kocáby nebo Oslavky.
Restaurátor	je odborný pracovník, který daný sbírkový předmět konzervuje a vrací mu předpokládaný původní vzhled - obnoví polychromii, doplní chybějící části. Jde o vysoce odbornou činnost. Její laické napodobování většinou napáchá na předmětu nenapravitelné škody. Neplést si s restaurátorem - tedy hostinským.
Sbírka	těž kolekce - je soubor určitých předmětů, charakterizujících dané historické období, společnost, osobnost apod. Tyto předměty jsou vzájemně propojeny určitými vazbami a dokumentují určitou skutečnost. Prezentaci těchto skutečností vysvětlují muzea a jejich expozice nebo výstavy.
Sbírkový fond	muzejní sbírka s určitým zaměřením (sbírka českých mincí, lidových krojů z Plzeňska, apod.)
Sbírkový předmět	je takový předmět, který byl ze svého původního prostředí přenesen do muzea, aby zde dokumentoval reálné prostředí, v němž vznikl. Pomocí sbírkových předmětů se v muzeu vytváří a uchovává uměle realita, která by jinak zanikla a zachovává se tak pro poznání dalších generací.
Sociologie	Společenskovědní obor, který se zabývá zkoumáním společenských vazeb mezi jednotlivci, skupinami lidí nebo uvnitř určité společnosti.
Virtuální prohlídka	umožňuje shlédnout interiéry muzea, zámku nebo prohlédnout si výstavu pouze na základě kliknutí na příslušné webové stránky. Jde

o digitální prezentaci vytvořenou na základě podkladů zachycených na daném místě kamerou nebo fotoaparátem. Prezentace může být ozvučená.

Výstava

je způsob, jakým muzeum nebo podobná instituce předkládá veřejnosti výsledky své badatelské práce k určitému tématu nebo předvádí určitý ucelený sbírkový fond. Na rozdíl od expozice má krátkodobé trvání, maximálně to bývá na dva roky.

Zákon 122/2000 Sb. zákon o ochraně sbírek muzejní povahy

Zákon 499/2004 Sb. zákon o archivnictví a spisové službě, v roce 2009 vycházejí jeho nové úpravy

Kamarádko a kamarádi,

předkládáme Vám pro názornost stručný přehled cesty budoucího sbírkového předmětu od svého původního majitele (dárce) do Národního muzea, kde bude odborně ošetřen, uložen a posléze použit pro výstavu nebo stálou expozici.

Jako názorný příklad jsme vybrali U.S. tornu neboli usárnu.

1. Kamarád XY se rozhodl darovat svou léta používanou usárnu do fondu Trampského muzea.
2. Kontaktuje regionálního zpravodaje (dále RZ) sdružení NAŠE MUZEUM, o.s., (dále o.s.), o němž se dověděl na potlachu a jehož adresu získal z Pucejře.
3. RZ kamaráda navštíví, sepíše s ním darovací smlouvu, nechá podepsat dva stejnopisy, a odnese si usárnu a jeden stejnopis smlouvy.
4. RZ doma zabalí podle pokynů usárnu, přiloží smlouvu a pošle balíček do sídla o.s.
5. V o.s. se balíku ujme vyškolená osoba, zapíše do přírůstkové knihy, opatří evidenčním číslem. V nutných případech komunikuje s RZ, aby doplnil údaje, pokud nebyly úplné.
6. Vyškolená osoba provede digitalizaci předmětu, v tomto případě několik digitálních fotografií.
7. Usárna je uložena do archívního boxu spolu s pořízenou dokumentací. Zde bude čekat na dohodnutý termín odvozu předmětů, sebraných za určité období, do Národního muzea.
8. U.S.torna byla protokolárně převzata pracovníkem Národního muzea, zaevidována do sbírkového fondu Historického muzea – oddělení novodobých českých dějin a uložena v příslušném depozitáři. Zde bude čekat na vystavení.

Podle vlastních odborných zkušeností získaných během práce v Regionálním muzeu Mikulov, pobočka Klobouky u Brna, na pracovištích Zemědělského muzea v Lednici na Moravě, na Kačině u Kutné Hory a v Praze, dále v Moravském zemském archívu a na Ústavu pro etnografii a folkloristiku akademie věd v Brně a rovněž spoluprací s již jmenovaným oddělením Národního muzea

zpracovala

Zuzana

NAŠE MUZEUM, o.s., IČO 26556251

Tišnovská 9, 666 03 Hradčany

NÁRODNÍ MUZEUM

Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1

DOHODA O ZÁPUJČCE pro sbírkový fond Trampské muzeum

Jméno a příjmení půjčujícího:

Adresa bydliště:

Místo, ulice, číslo

Obec a PSČ

Číslo OP:

Telefon, mailová adresa:

Seznam zapůjčených předmětů:

Název	Počet	Stáří (datum vzniku)	Místo původu

Pokud nemáte dostatek místa, pokračujte na zadní straně.

Doba zápůjčky byla stanovena do: *(uved'te termín)*

Místo a datum zapůjčení:

Prohlašuji místopřísežně, že v soupisu nabídky zaznamenané předměty jsou mým osobním vlastnictvím. Zním způsob využití předmětů v Národním muzeu a podmínky zapůjčení.

Podpis předávajícího: .....

Nabízené předměty za sdružení NAŠE MUZEUM, o.s. převzal:

NAŠE MUZEUM, o.s., IČO 26556251

Tišnovská 9, 666 03 Hradčany

NÁRODNÍ MUZEUM

Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1

DAROVACÍ LIST pro sbírkový fond Trampské muzeum

Jméno a příjmení dárce

Adresa bydliště:

Místo, ulice, číslo

Obec a PSČ

Telefon, mailová adresa:

Seznam darovaných předmětů:

Název	Počet	Stáří (datum vzniku)	Místo původu

Pokud nemáte dostatek místa, pokračujte na zadní straně.

Poznámky :

Místo a datum předání:

Prohlašuji místopřísežně, že v soupisu nabídky zaznamenané předměty jsou mým osobním vlastnictvím. Zním způsob využití předmětů v Národním muzeu.

Podpis předávajícího: .....

Nabízené předměty za sdružení NAŠE MUZEUM, o.s. převzal:

SCHÉMA SBÍRKOVÉHO FONDU - TRAMPSKÝ

Obecný pojem	Specifikum	Objekt
Obydli a jeho vybavení	pobyt ve volné přírodě, často pouze v přechodných přístřešcích	širák přístřešek stan týpí chata, chatka srub tábořiště - camp totemy, vlajky
Oděv	použité součásti uniforem různých armád kovbojské oblečení indiánský oděv a doplňky	buršlák humusáky
Obuv		kanadky
Klobouky, čepice		kanady brazilk rančerky pionýrky
Strava	vaření na otevřeném ohni nebo v primitivních podmínkách	hlavní pokrmy jidelniček alkohol
Nádobí	armádní výprodeje	ešus konvičky
Varice		líhový benzínový
Nástroje		nůž mačeta sekera bodák laso bič luk střelné zbraně
Ostatní výstroj	armádní výprodeje	batohy žebradla deky polní lopatka
Společnost – sociální vazby, uspořádání	dobrovolnost, neorganizovanost, nedodržování platných společenských norem	
Zvyky		cancák přijímání do osady přezdívky tramská svatba tramský pohřeb memoriály
Sdružování		placky, camrátka smuteční oheň - smuténka tr.náhrobky osady šerif
Zaměstnání – aktivity		svazy osad trampové samotáři
Kultura		hudba vyprávění malířství řezbářství vypalování
Sport	kolektivní, hlavně v osadách	zpěv literární činnost kreslení kroniky zvadla přívěšky placky kopaná volejbal hokej
Zálesácké dovednosti	charakteristické, individuální	hod nožem, sekerou, práskání bičem, lasování
Zlatá horečka	soutěže v ryžování "zlata"	ohně na Jana Husa
Zimní táboření	spaní pod širákem v zimě	
Vítání jara		
Bály		country, maškarní
Dětské potlášky		
Rozšíření	vazba na lesnaté oblasti	významné tramské lokality exil Evropa Amerika Austrálie
Historie	souvislosti se skautingem	podmínky vzniku sociální skupiny z nichž pocházeli trampové co ovlivnilo vývoj – časová období čs.stát versus trampové zákony a nařízení od první světové války po současnost
Jazyk	tramský slang	

Pokyny k posílání poštovních zásilek

- Veškeré materiály posílej doporučeně, podací lístek si vždy pečlivě uschovej.
- Menší zásilky do 2 kg můžeš poslat jako doporučený dopis, poštovné je potom levnější. Tato zásilka je automaticky pojištěna na 500,- Kč.
- Balíky vždy pojišťuj, částku odhadni podle závažnosti obsahu.
- Zásílací adresa na sídlo sdružení je:

NAŠE MUZEUM, o.s.

Tišnovská 9

666 03 Hradčany